

Broj: I-NM-1-54/11
Dana: 15. maja 2012.
NOVI SAD

OPŠTINA SENTA

SKUPŠTINA OPŠTINE SENTA

Kabinet predsednika Skupštine opštine

Glavni trg 1
SENTA

Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine obratio se Pokrajinskom ombudsmanu predstavkom u kojoj se izražava nezadovoljstvo nezakonitim radom jednog broja osnivača ustanova iz oblasti kulture na teritoriji AP Vojvodine.

Nacionalni savet je u toku 2010. godine utvrdio za 37 ustanova kulture da predstavljaju ustanove kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine, o čemu je obavestio osnivače ovih ustanova i same ustanove. Na sednici održanoj 16. maja 2011. godine Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine doneo je i odluke o iniciranju delimičnog preuzimanja osnivačkih prava (50 %) nad 13 ustanova kulture čija je osnovna delatnost očuvanje i razvijanje kulture nacionalne manjine, odnosno nad drugim ustanovama koje su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu. Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine je odluke o iniciranju prenosa osnivačkih prava dostavio osnivačima ustanova.

Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine je za tri ustanove kulture čiji je osnivač Opština Senta utvrdio da su ustanove kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine i to: „Senčansko mađarsko kamerno pozorište“ Senta, Kulturno obrazovni centar „Thurzó Lajos“ Senta i Istorijiski arhiv Senta. Na osnovu odluke od maja 2011. godine Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine pred nadležnim organima Opštine Senta je inicirao delimičan prenos (50 %) osnivačkih prava nad ustanovama kulture „Senčansko mađarsko kamerno pozorište“ Senta i Kulturno obrazovni centar „Thurzó Lajos“ Senta. Osnivački akti navedene tri ustanove kulture do danas nisu izmenjeni, a nadležni organi opštine nisu odlučili ni o inicijativi Nacionalnog saveta za delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovama kulture za koje je podneta ta inicijativa.

Pokrajinski ombudsman se povodom predstavke obratio Skupštini opštine Senta i Opštinskoj upravi Opštine Senta zahtevom da se izjasne o navodima predstavke, a posebno da obaveste Pokrajinskog ombudsmana o razlozima zbog kojih nisu izmenjeni osnivački akti ustanova kulture za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja, odnosno

nije odlučeno o inicijativi Nacionalnog saveta za delimičan prenos osnivačkih prava, te koje su aktivnosti do sada preduzete kako bi se u svemu postupilo u skladu sa Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009).

Opštinska uprava Opštine Senta obavestila je Pokrajinskog ombudsmana aktom broj 6-12/2011-IV od 26. novembra 2011. godine da je;

- Skupština opštine Senta na sednici održanoj 13. juna 2011. godine donela Odluku o osnivanju ustanove Kulturno-obrazovni centar „Thurzó Lajos“ u Senti kojom odlukom je izvršeno usklađivanje rada i poslovanja ustanove sa Zakonom o kulturi („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009),
- Skupština opštine Senta donela Zaključak o davanju saglasnosti na Statut Kulturno-obrazovnog centra „Thurzó Lajos“,
- trenutno u toku izrada Predloga odluke o izmenama i dopunama Odluke o osnivanju ustanove Kulturno-obrazovni centar „Thurzó Lajos“ u Senti u delu delimičnog prenosa osnivačkog prava na Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine,
- Skupština opštine Senta na sednici od 13. juna 2011. godine donela Odluku o izmenama i dopunama Odluke o preuzimanju osnivačkih prava i o organima Istorijskog arhiva u Senti, a da je trenutno u toku izrada izmene i dopune Statuta od strane Istorijskog arhiva u Senti,
- Skupština opštine Senta na sednici od 5. septembra 2011. godine donela Odluku o izmenama i dopunama Odluke o osnivanju pozorišta „Senčansko mađarsko kamerno pozorište“ u Senti, te da je trenutno u toku izrada izmene i dopune Statuta od strane pozorišta u Senti.

Uvidom u dostavljene fotokopije navedenih pravnih akata koje je donela Skupština opštine Senta utvrđeno je da su iste usklađene sa odredbama važećeg Zakona o kulturi, ali da se pri njihovom donošenju nije vodilo računa o odluci Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine kojima su ustanove kulture Kulturno-obrazovni centar „Thurzó Lajos“, Istorijski arhiv u Senti i „Senčansko mađarsko kamerno pozorište“ utvrđene za ustanove od posebnog značaja za mađarsku nacionalnu manjinu.

Po prijemu izjašnjenja Pokrajinski ombudsman uputio je Skupštini opštine Senta mišljenje broj I-NM-1-54/11 od 9. januara 2012. godine vezi sa ostvarivanjem prava nacionalnog saveta nacionalne manjine na učešće u upravljanju i vršenju osnivačkih prava u ustanovama kulture od posebnog značaja za očuvanje identiteta nacionalne manjine.

Kao odgovor na pomenuto mišljenje Pokrajinski ombudsman primio je obaveštenje Opštinske uprave Opštine Senta br. 016-11/2012-IV od 14. februara 2012. godine koji je identične sadržine kao napred pomenuti dopis ovog organa od 26. novembra 2011. godine.

Članom 24. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina propisano je da na inicijativu nacionalnog saveta, Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne

samouprave prenosi u celini ili delimično osnivačka prava nad, između ostalog, ustanovama kulture čija je osnovna delatnost očuvanje i razvijanje kulture nacionalne manjine, odnosno nad drugim ustanovama ako su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.

Na osnovu jezičkog tumačenja člana 24. Zakona zaključuje se da su nadležni organi Republike, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave (u zavisnosti od konkretnog slučaja), u slučajevima kada postoji inicijativa nacionalnog saveta nacionalne manjine za potpun ili delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovama kulture, dužni da izvrše prenos osnivačkih prava nad ustanovom/ustanovama za koje je podneta takva inicijativa.

U vezi sa iznetim, neopravdano je pasivno držanje nadležnih organa u pogledu odlučivanja o inicijativi za prenos osnivačkih prava, odnosno da se proces odugovlači neprimereno dug vremenski period i to bez obaveštavanja podnosioca inicijative o merama i aktivnostima koje su tim povodom preduzete, odnosno o stavu nadležnog organa u vezi sa inicijativom.

Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, u članu 18. stav 1. tačka 1. propisano je da nacionalni savet utvrđuje koje su ustanove u oblasti kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje, i razvoj posebnosti i nacionalnog identiteta nacionalne manjine.

Članom 24. Zakona o kulturi („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009) propisano je da Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu osnivati ustanove radi očuvanja, unapređenja i razvoja kulturne posebnosti i očuvanja nacionalnog identiteta nacionalnih manjina, odnosno mogu, na predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine, izmenom osnivačkog akta za pojedine postojeće ustanove utvrditi da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina.

U vezi sa imenovanjem članova upravnog odbora ustanove kulture koja se osniva u skladu sa članom 24. Zakona o kulturi, odnosno za koju se izmenom osnivačkog akta utvrdi da je od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalne manjine, u članu 42. stav 3. Zakona propisano je da se najmanje jedan član upravnog odbora imenuje na predlog odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine. Kada više nacionalnih saveta nacionalnih manjina daje predlog za člana upravnog odbora, predlog zajednički podnose svi zainteresovani nacionalni saveti nacionalnih manjina.

Pitanje utvrđenja ustanove kulture za ustanovu od posebnog značaja za očuvanje unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina i izmena osnivačkog akta te ustanove jasno je regulisano Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina i Zakonom o kulturi. Problemi koji bi se eventualno mogli javiti u postupanju nadležnih organa Opštine Senta po zahtevu

Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine (ili drugih nacionalnih saveta nacionalnih manjina) u vezi sa utvrđivanjem pojedinih ustanova kulture čiji je osnivač Opština za ustanove od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina ili u vezi sa imenovanjem članova upravnog odbora tih ustanova mogli bi se uspešno rešiti dogovorima između svih zainteresovanih strana.

Imajući u vidu napred navedeno, Pokrajinski ombudsman po sprovedenom postupku, u skladu sa članom 33. stav 1. tačka 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu ("Službeni list APV", br. 23/02, 5/04, 16/05 i 18/09), Odeljenju za opštu upravu i društvene delatnosti Opštinske uprave Opštine Senta i Skupštini opštine Senta, upućuje sledeću

PREPORUKU

Potrebno je da Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti Opštinske uprave Senta i Skupština opštine Senta bez odlaganja preduzmu sve neophodne mere kako bi obezbedili primenu Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti Opštinske uprave Senta će bez odlaganja, u skladu sa svojim nadležnostima i ovlašćenjima, preduzeti odgovarajuće neophodne radnje na pripremi nacрта odluke u vezi sa inicijativom Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine za delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovama kulture Senčansko mađarsko kamerno pozorište“ Senta i Kulturno obrazovni centar „Thurzó Lajos“ Senta i isti uputiti nadležnim organima na dalje razmatranje i odlučivanje.

Potrebno je da Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti Opštinske uprave Senta bez odlaganja uputi nadležnim organima na razmatranje i odlučivanje i nacрте odluka za izmenu osnivačkog akta Istorijiskog arhiva Senta, kojom se isti usklađuje sa odlukom Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine o utvrđivanju navedene ustanove kulture za ustanovu od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine i kojom je uređeno pitanje imenovanja članova upravnog odbora pomenute ustanove od strane Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine (ili od strane nacionalnih saveta nacionalnih manjina).

Po prijemu predloga navedenih odluka od Opštinskog veća, Skupština opštine Senta preduzeće neophodne aktivnosti da se predlozi uvrste na dnevni red prve naredne sednice Skupštine opštine i donese odluka u skladu sa Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti Opštinske uprave Senta i Skupština opštine Senta obavestiće Pokrajinskog ombudsmana o preduzetim

merama po preporuci, u roku od 30 dana od prijema iste, a u skladu sa članom 33. stav 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu.

S poštovanjem,

**ZAMENICA POKRAJINSKOG OMBUDSMANA
ZA ZAŠTITU PRAVA NACIONALNIH MANJINA**

Eva Vukašinić